

# הלכות הדף היומי

## מסכת כתובות

### תוכן

- א. אירכס כתובתה ... כתוב לה ..... 1.
- ב. נותנין לכתולה שנים עשר חודש ... וכשם שנותנין לאשה כך נותנין לאיש ... ולא למנה שלשים יום..... 2.
- ג. הגיע זמן ולא נישאו אוכלות משלו..... 3.
- ד. ואוכלות בתרומה ... מחצה חולין ומחצה תרומה..... 4.
- ה. היבם אינו מאכיל בתרומה..... 5.
- ו. אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה..... 5.
- ז. קטנה בין היא ובין אביה יכולין לעכב ... סבר השתא לא ידעה למחר מימרדא ונפקא ואתיא ונפלה עילואי .. אין פוסקין על הקטנה להשיאה כשהיא קטנה..... 6.
- ח. בגרה הרי היא כתבועה ... כיצד בגרה יום אחד ונתקדשה נותנין לה שנים עשר חדש ולארוסה שלשים יום..... 7.
- ט. דבר תורה ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה שנאמר... מה טעם אמרו אינה אוכלת שמא ימזגו לה כוס בבית אביה ותשקה לאחיה ולאחותה..... 8.
- י. הגיע זמן ולא נישאו ... משום סימפון..... 9.
- יא. סימפון בעבדים ליכא דאי דאבראי הא קחזי ליה ואי דגואי למלאכה קא בעי ושבסתר לא איכפת ליה..... 9.

### דף נז.

## א. אירכס כתובתה ... כתוב לה

אם<sup>1</sup> כתב לה כתובה, ונאבדה, או שמחלה לו, שכתבה לו התקבלתי כתובתי<sup>2</sup>, צריך לכתוב אחרת כשיעור הכתובה הראשונה, והיא נקראת שטר "כתובה דאירכסא" שאסור לאדם לדור עם אשתו שעה אחת בלא כתובה.

<sup>1</sup> שו"ע ונו"כ אבהע"ז סו ג

<sup>2</sup> שאם לא כן אין מועילה מחילתה. ח"מ שם יג. ואין איסור בדבר כשדר עמה בלא כתובה ולכאורה תמוה הא אבתי יש לחוש דהיא לא סמכה וסברה דמהני המחילה אם כן הוי ביאת זנות כמ"ש בהרא"ש ותו' וצ"ל כשהיא מחל' בע"פ לא חיישינן לזה ותו' והרא"ש איירי בתנאי בעת הקדושין או סברה התנאי קיים אבל מחיל' בע"פ אחר כך לא סברה דמחילה קיים. ב"ש שם ט

# הלכות הדף היומי

## מסכת כתובות

אולם במקרה שמחלה מה שכתב יותר על חוב עיקר הכתובה, מכיון שעל זה מועיל מחילתה אין צריך לכתוב<sup>3</sup>.

נוסח כתובה דאירכסא:

מה דהות קדמנא בכך וכך בשבת בכך וכך בחדש פלוני שנת כך וכך כו' שאנו מונין כאן בעיר פלוני איך רבי פלוני בר פלוני אתא לקדמנא ואמר לנא הדא מרת פלונית בת פלוני הות נסיבת לי בתולתא או ארמלתא או מתרכתא לאנתו מן קדמת דנא כהלכות בנת ישראל דמתנסבין לגובריהון בקידושין ובכתובה וכדו אירכס שטר כתובה דהות כתיבה לה מההוא יומא דאתניסבת לי ואמרו רבנן דאסור ליה לבר ישראל לשהויי עם אנתתיה בלא כתובה אפילו שעתא חדא וכען בעינא למיכתב לה כתובה אחריתא בחריקא דההיא כתובתא קמייתא ונדוניא ותוספתא דילה דאירכסא בכך אנחנו סהדי דחתימן לתחת לא ידיע לן זמן כתובה קמייתא דאירכסא, וקנינא מיניה השתא וכתיבנא לה כתובה דאונדוניא דן ותוספתא דילה חלופי ההיא כתובה קמייתא דאירכסא מן יומא דנן ובלישנא דאמר לנא דהות כתיבא כתובתא קמייתא דאירכסא איך רבי פלוני בר פלוני דנן אמר לה להדא מרת פלונית בת פלוני אנתתיה נסיבת ליה בתולתא או ארמלתא או מתרכתא מן קדמת דנא הות לי לאנתו כדת משה וישראל ואנא אפלה כו' עד וצביאת מרת פלונית דא דהות בתולתא או ארמלתא או מתרכתא מן קדמת דנא והות ליה לאנתו כהלכת דאתניסבת ליה בקדמיתא ודן נדוניא דהנעלת ליה כו' עד סוף כל הכתובה כו' הכל שריר וקים.

## ב. נותנין לבתולה שנים עשר חודש ... וכשם שנותנין לאשה כך נותנין לאיש ... ולא למנה שלשים יום

המארס<sup>4</sup> את האשה ושהה אפילו כמה שנים, ותבעה לנישואין ועודנה נערה, נותנין לה זמן י"ב חדש מיום התביעה לפרנס את עצמה, לתקן מה שהיא צריכה לה לחופה, כגון תכשיטין וקישוטים ואחר כך תנשא. ואסמכוה אקרא, שכן מצינו בזיווג הקדוש הראשון בתורה, שנאמר (בראשית כד פסוק נה) וַיֹּאמֶר אָחִיָּה וְאִמָּהּ יָשֵׁב הַנֶּעֱר אֶתְּנוּ יָמִים אוֹ עֶשְׂרֵי יָמִים זֶה שָׁנָה,

המארס אלמנה או בעולה אין נותנין לה זמן רק שלשים יום מיום התביעה, שכן הסתם כבר יש לה כל תכשיטיה וצרכיה לחופה מחופה ראשונה. ובעולה אינה מתקשטת כל כך כבתולה<sup>5</sup>.

<sup>3</sup> ח"מ שם יד

<sup>4</sup> שו"ע ונו"כ אבהו"ז נו א

<sup>5</sup> טיב קידושין שם ג

# הלכות הדין היומי

## מסכת כתובות

וכשם שנותנין זמן לאשה לפרנס את עצמה משתבעה הבעל, כך נותנין זמן לאיש לפרנס את עצמו כלומר חהכין צרכי הסעודה<sup>6</sup> משתבעה האשה אותו, וכמה זמן נותנין לו, כמו שהיו נותנין לה אם היה הוא תובעה, אם היו נותנין לה י"ב חדש נותנין לו גם כן י"ב חדש, ואם לא היו נותנין לה רק שלשים יום, אין נותנין לו ג"כ אלא שלשים יום<sup>7</sup>. וי"א<sup>8</sup> שנותנים לבחור י"ב חדש ולא למן שלושים יום.

לפי שנוהגין עכשיו<sup>9</sup> במדינת אלו שחורי חזוג עושין הסעודה של החופה אין נותנין לו זמן כ"כ כיון שהחורים עושים הסעודה של החופה א"כ א"צ לטרוח בצרכי סעודה רק בבגדיו ודברים אחרים ואין כאן טרחה גדולה כ"כ ודי לו בזמן שלשים יום או קצת יותר לפי ראות עיני הב"ד.

### ג. הגיע זמן ולא נישא אונלוות משלו

כבר התבאר לעיל דף ב. שהמקדש אשה<sup>10</sup>, ונתנו לו זמן לארגן ולדאוג לצרכי החתונה קודם שישא, כדרך שהתבאר, משהגיע הזמן שנתנו לו או שסיכמו ביניהם<sup>11</sup> ומעכב ואינו נושא, הרי הוא מתחייב במזונותיה, כשם שחייב במזונות אשתו הנשואה<sup>12</sup>.

אולם אם עכבו אונס כגון שחלה הוא, או שחלתה היא, או שפירסה נדה, כלומר שקיבלה מחזור<sup>13</sup> בין אם הוא עת וסתה הזמן שאמורה לקבל, או שלא בעת וסתה<sup>14</sup>, או שהגיע הזמן באחד בשבת במקומות שאינו יכול

<sup>6</sup> ב"ש שם ג

<sup>7</sup> פשט הלשון משמע דאין משגיחין בו אלא בה אם הוא בחור ונושא בעולה אין לו אלא ל' יום ואם הוא אלמן ונושא בתולה יש לו י"ב חודש וכן פי' המ"מ ח"מ ב"ש שם ג

<sup>8</sup> בירושלמי משמע שגם לו נותנין זמן לפי מה שהוא לבחור י"ב חודש ולא למן ל' יום. ח"מ ב"ש שם ג

<sup>9</sup> באה"ט שם ג

<sup>10</sup> שו"ע ונו"כ שם נו ג

<sup>11</sup> באה"ט שם ד מתשובת ב"י יב

<sup>12</sup> פשוט דמעשה ידיה שלו כיון שנותן לה מזונות לא עדיפא מנשואה, מיהו צריך עיון אם זוכה במציאתה אחר הכרזה ולא נודעו הבעלים. מיב קידושים שם

<sup>13</sup> אף על גב דבסוף סי' ס' כתב רמ"א דעכשיו המנהג שלא לדקדק אם היא נדה מ"מ לא נשתנה דין זה דנימא דחייב לזונה דמ"מ יכול לומר לא חפצתי לקחתה בזמן נדתה. ט"ז שם ג וב"ש ה

<sup>14</sup> ח"מ שם ד

# הלכות הדרף היומי

## מסכת כתובות

לכונסה כנזכר<sup>15</sup>, אינו חייב לזונה. ואחר שעבר האונס חייב לכונסה, ואם לא יכנוס חייב ליתן מזונות<sup>16</sup>.

וכל זאת כשחלה תוך הזמן, אבל אם הגיע הזמן ולא כנסה, ואח"כ חלה חייב במזונותיה, על אף שעתה אנוס הוא, שהרי גם אם היה כונסה בזמנו היה חייב כעת במזונותיה. אולם אם היא עיכבה כשהגיע הזמן, אף אם אח"כ הוא מעכב באונס פטור ממזונות כיון שהי' רוצה לישא בתחלה ועיכבה היא<sup>17</sup>. אבל אם העיכוב הוא במזיד יש להסתפק בכך.

ואם הגיע הזמן ולא כנס וחלתה היא לאחר שהגיע הזמן, ספק<sup>18</sup> האם יכולה לתבוע מזונות שעל אף שכבר נתחייב יכול לומר שכעת הוא מוכן.

בזמניו שאין מקדשים מיד ואינו אלא שידוכין והגיע עת הנשואים על אף שהוא מעכב, אינו חייב ליתן לה מזונות<sup>19</sup>.

## ד. ואוכלות בתרומה ... מחצה חולין ומחצה תרומה

היתה נשואה ובעלה<sup>20</sup> כהן, אינו נותן לה כל מזונותיה תרומה, מפני שטורח גדול הוא לה לשמורן מדברים המטמאין ולאכלן בטהרה אלא נותן לה מחצה חולין ומחצה תרומה.

וכן אם היתה מאורסת, אם היא בת כהן נותן לה מחצה חולין ומחצה תרומה, אולם אם היא בת ישראל אינה אוכלת בתרומה כלל כמבואר להלן<sup>21</sup>.

<sup>15</sup> כך לכאורה צ"ל בדברי המחבר דאל"ה אמאי אינו יכול לכנוס בראשון הא יכל לטרוח קודם ולהכין. אולם במקומות שיושבים בשני וחמישי שתיקנו חכמים שישא ברביעי א"כ אי אפשר לחייבו להכין עבור יום ראשון ועיין במיב קידושין שם

<sup>16</sup> ב"ש שם ד

<sup>17</sup> המקנה קונטרס אחרון סימן נו סעיף ג מהמהרש"א

<sup>18</sup> ע' מהרש"א ומהר"ם שיף דבחלתה היא אף אחר שהגיע זמנה תליא באיבעי דהש"ס אם יכול לומר הא קאימנא. ח' רבי עקיבא איגר שם ס"ק ד

<sup>19</sup> על אף שהיה מסתבר לחייב, אין נוהגים כן. ב"ש שם ד. אולם עיין בהמקנה כאן שדבריו צ"ע דמה שייך בשידוכין עיכובא רידי' דהרי יכולה לבטל השידוכין כיון שעבר הזמן, ודווקא בקידוש דאגידה ב' ואינו רוצה ליכנוס ולא לפטור אבל אם רוצה ליתן גט פשיטא דפטור ממזונות אף אם היא אינה רוצה בגט. וכן בערוה"ש שם יא

<sup>20</sup> רמב"ם הלכות אישות פרק יב הלכה יג

<sup>21</sup> מראה הנונה שם. דבכה"ג פליגי ר"ע ור"מ דלר"ט נותן לה הכל תרומה ופסק רבינו כר"ע.

# הלכות הדף היומי

## מסכת כתובות

### ה. היבם אינו מאכיל בתרומה

כהנת שומרת יבם<sup>22</sup> שזקוקה לישראל אסורה מפני יבמה שנאמר (שם פסוק יג) וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעֲנִיָּהּ פֶּרֶט לְשׁוֹמֶרֶת יבם<sup>23</sup>.

וכן שומרת יבם<sup>24</sup> הזקוקה ליבם כהן לא תאכל שנאמר<sup>25</sup> (שם פסוק יא) וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נָפֶשׁ זוּהַ עֲדִיין לֹא קִנְיָהּ, ואפי' עשה בה מאמר<sup>26</sup> ואפי' נכנסה לחופה ולא נבעלה<sup>27</sup> אינה אוכלת עד שתבעל ואפי' בתרומה דרבנן<sup>28</sup>.

אבל אם היתה בת כהן וגם הוא היה כהן כשר, פשיטא שאוכלת בתרומה.

דף נז:

### ו. אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה

ישראלית שנתארסה לכהן<sup>29</sup> על אף שמדאורייתא אוכלת בתרומה שהרי היא בכלל מה שנאמר (שם פסוק יא) וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נָפֶשׁ, מכל מקום גזרו חכמים שלא תאכל בתרומה, שמא תאכיל תרומה בשוגג מתוך שאין רגילה עדיין להזהר בתרומה לאביה, ולאחיה שנמצאים אצלה, שהרי עדיין היא בביתם ולא בבית אביה.

<sup>22</sup> רמב"ם הלכות תרומות פרק ח הלכה ה

<sup>23</sup> ומ"מ מסתברא שאם אכלה אינה חייבת מיתה ואין עוברת אלא בעשה. מנ"ח מצוה ר"פ אות ב'

<sup>24</sup> שם ה

<sup>25</sup> שהוא קנין של אחיו ועדיין לא נכנסה לרשותו ומשמע שמה"ת אינה אוכלת. ישועות מלכו ומנ"ח מצוה ר"פ אות ד' ועה"ש אבל בק"ם כתב שגם דעת רבנו שהוא מדרבנן וקרא אסמכתא, אבל רוב הראשונים הסכימו דמדאורייתא אוכלת כמו ארוסה ורק רבנן אסרוה כדי שלא תתחלף בארוסה ויאמרו שארוסה אוכלת עיין בתו' יבמות ס"ז ב' דעת ר"ת ובכתובות נ"ח א' וכ"ד הרמב"ן בכתובות והרשב"א [בשטמ"ק כתובות ובגדרים ע"ג ב' והביא כן בשם רבנו אפרים] והר"ן [בכתובות ובגדרים] והרא"ה והריטב"א ורבנו קרשקש ור"י הלבן בכתובות וכ"נ בתו' רי"ד שם וכ"ה בשטמ"ק בגדרים בשם שיטה ובפי' המיוחס לרש"י שם.

<sup>26</sup> מאירי יבמות נ"ח ב' וכ"כ רדב"ז ומש"כ בתו' ר"י הלבן בכתובות נ"ח שאם עשה בה מאמר אוכלת הוא למשנה ראשונה ע"ש

<sup>27</sup> תוספתא כתובות פ"ד ה"ב

<sup>28</sup> רמב"ן בסריגיתינו

<sup>29</sup> רמב"ם שם הלכה ז

# הלכות הדף היומי

## מסכת כתובות

אבל אם היתה בת כהן וגם הם היו כהנים כשרים, פשיטא שאוכלת בתרומה.

**ז. קטנה בין היא ובין אביה יכולין לעכב ... סבר השתא לא ידעה למחר מימרדא ונפקא ואתיא ונפלה עילווי .. אין**

**פוסקין על הקטנה להשיאה כשהיא קטנה**

המארס 30 את בתו קטנה ותבעה הבעל לנישואין, בין היא בין אביה 31 יכולין לעכב שלא תינשא עד שתגדיל ותיעשה נערה. ואפילו אם היא רוצה אביה יוכל לעכב, שיכול לומר 32 שמא היום או למחר תמרוד בבעלה שתאמר לא תוכל לסבול, ותצא ותבא אלי עד שתגדיל ונמצאתי צריך לתבשיטין אחרים.

ואם כולם מתרצים יכול לכנוס, אבל אמרו חכמים ז"ל 33 שאין ראוי לעשות כן ואפילו לקדשה אין ראוי 34 עד שתגדיל ותאמר בפלוני אני רוצה. וכן נהגו בימינו שלא לקדשה שהיא קטנה 35.

<sup>30</sup> שו"ע ונו"כ אבה"ע ז"נו ד

<sup>31</sup> קטנה ששדכה אביה בקטנות' וקצב לה זמן נישואין בקטנותה ומת יוכל האפטרופוס להשיא' והיא קטנה אפי' קודם זמן שקבע לה אביה הרמ"ט ח"א סי' שכ"א. באר היטב שם ו

<sup>32</sup> ח"מ שם ה

<sup>33</sup> קדושין מא.

<sup>34</sup> ח"מ שם ז

<sup>35</sup> אע"ג שבימי הרמ"א וגם לאחריו בימי הב"ש נהגו לקדש שהיא קטנה כמש"כ ברמ"א לו סעיף ח שיש אומרים מה שנוהגין בזמן הזה לקדש בנותינו כשהן קטנות, משום שאנו בגלות ואין לנו תמיד סיפוק כדי צרכי נדוניא, לכך משיאין אותה בעוד יש לאל ידם, ועוד אנו עתה מתי מעט ואין מוצאין תמיד זיווג הגון לכך מקדימין, ההגון קודם זכה, וכן נוהגין. ומביאו בב"ש כאן ו מ"מ כבר כתב בערוך השולחן אבן העזר סימן לו סעיף לג "אבל בזמנינו אין מקדשין את הקטנות ולא שמענו מעולם מי שיקדש את הקטנה ונכון וכן המנהג פשוט בזמנינו במדינתנו"

# הלכות הדף היומי

## מסכת כתובות

ואם האב מת והיא ובעלה מתרצין לכנוס, אין הקרובים<sup>36</sup> יכולין למחות אם היא ראויה לביאה<sup>37</sup>, אף על פי שהיא חולנית, והוא ממחר לכנוס כדי ליורשה<sup>38</sup> כשהיא גדולה<sup>39</sup>.

### ח. בגרה הרי היא כתבועה ... כיצד בגרה יום אחד ונתקדשה נותנין לה שנים עשר חדש ולארוסה שלשים יום

תבעה הבעל לנישואין אחר שבגרה, נותנין לה י"ב חדש מיום הבגר, שמיום שנתבגרה הרי היא כתביעה להכין עצמה לחופה<sup>40</sup>. וי"א<sup>41</sup> שיש לה י"ב חדש מיום התביעה.

וכן אם קדשה ביום הבגר הרי היא כתביעה מיד, ונותנים לה י"ב חדש מיום הקידושין שהוא הבגר.

קדשה אחר שבגרה, אם עברה עליה י"ב חדש בבגרותה ואחר כך נתקדשה, אמרינן מסתמא כבר הכינה כל תכשיטיה וקישוטיה, ואין נותנין לה זמן רק שלשים יום מיום התביעה<sup>42</sup>. וי"א<sup>43</sup> שנותנין לה מים שהתקדשה.

אם עשתה בקטנותה או בתחילת הבגר ו' חדשים לפני הראשון ומת, ונתארסה לאחר נותנין לה י"ב חודש גם לשני אם זכאית לכך או שלוש יום כשאין זכאית לכך, כגון בגרת כנוכר, ואין משלמין לה על ששה חדשים הראשונים שעשתה בפני הארוס הראשון כיון שיכולה למימר חיבתו עלי יותר מן הראשון כלומר דעתי להתקשט לפני השני יותר מלפני הראשון וע"כ הימים

<sup>36</sup> אולם אפטרופס יוכל לעכב הרמ"ט ח"א סימן שכ"א. בבאה"ט שם

<sup>37</sup> ט"ז שם ו

<sup>38</sup> במרדכי שם איתא דין זה בא לפני ר"ת ופסק בן וקשה הא ר"ת פסק דמחויב להחזיר כשמתה שנה הראשונה ואיך יורש אותה, ובח"מ ט, תירץ בדוחק שהיה מצפה שמא תמות לאחר שנה ראשונה או מיירי במקום שאין תקנת ש"ס. ובב"ש ז כתב ולק"מ דהא היא מכנסת הנדן ואינו חייב להחזיר מ"מ.

<sup>39</sup> ע"כצ"ל כן דהא הרמ"א מביא שם סימן לו (סי"ג) יש אומרים דאם מת האב קודם שנשאת לא הוו נשואין כיון שהיא קטנה ואם כן אינו יורשה כלל דאינם נשואין רק בזנות בעלמא, (רבינו תם סבירא ליה שם בפשיטות דהוו נשואין כיון שלא ימחה אביה), וע"כ דמשכחת לה כגון שקרוב לבוא לידי גדלות רק אם ימתין שמא יכבד עליה החולי ולא יוכל לכנוס, אבל אחר שכבר כנסה והיא ברשות מיד שגדלה הוה ברשות הבעל, דלא גרע ממסירה לשלוהי הבעל ושפיר אהני ליה לענין ירושה. טיב קידושין שם, וכ"ש לפי מש"כ הח"מ שמצפה ליורשה ככלות שנה וא"כ אפשר דאף מצפה לכונסה שתהיה גדולה ועיין פ"ת שם ה

<sup>40</sup> כן הוא ל' הרמב"ם וכן הוא ל' הטור

<sup>41</sup> תוס' שסוברים אם נתקדשה בנערות ואח"כ בגרה יש לה יב"ח אחר התביעה אף על גב תו' כ"כ לר"ה מ"מ נראה אף למסקנא אמרי' כן כ"כ בהג"מ בשם ר"י. ב"ש שם א

<sup>42</sup> שיטת הרמב"ם והמחבר

<sup>43</sup> שיטת רש"י, ב"ש שם ב. ופלוגתא זו היא בבגרת שעברו עליה י"ב חודש ואחר כך נתקדשה דלרש"י אין צריך תביעה כלל ומונין משעת אירוסין שלשים יום, ולשיטת הרמב"ם ומחבר נותנין לה השלשים יום מיום שתבעה, טיב קידושין שם

# הלכות הדף היומי

## מסכת כתובות

הראשונים יפלו אפי' עשתה י"ב חדשים לפני הראשון<sup>44</sup>. אולם אם תבעה הראשון, אין לה עם השני, אלא השלמת הימים שנתרו<sup>45</sup>.

### ט. דבר תורה ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה שנאמר... מה טעם אמרו אינה אוכלת שמא ימוגו לה כוס בבית אביה ותשקה לאחיה ולאחותה

ישראלית<sup>46</sup> שנשאת לכהן, אפילו קמנה בת ג' שנים ויום אחד שהשיאה אביה<sup>47</sup>, תאכל בתרומה וחזה ושוק, ובתרומת לחמי תודה, והמורם מאיל נזיר, שכל הנאכל לנשי כהנים אוכלת. ודין תורה שתאכל משנתארסה שהרי היא קנינו, אבל אסרו חכמים שתאכל אפילו בתרומה דרבנן עד שתכנס לחופה, גזירה שמא תאכל תרומה לאביה ולאחיה כשהיא ארוסה בבית אביה.

ואפי' אם אינה נמצאת בבית אביה לא פלוג רבנן ואפי' אם קידשה בביאה אינה אוכלת בתרומה דביאה אין עושה אלא אירוסין<sup>48</sup>.

ואפי' אם מסרה האב או שלוחיו לבעל או לשלוחיו שנחשבת כנשואה לענן ירושה, מ"מ אין אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה.

ומשנכנסה לחופה אף על פי שעדיין לא נבעלה אוכלת בתרומה<sup>49</sup> שכיון שהיא בבית חמיה אין לחשוש שמא תשקה הכוס לאחיה ולאחיותיה, ואפי' קטנה יתומה שנשואה דרבנן אוכלת בתרומה דרבנן, משנכנסה לחופה אף על פי שלא נבעלה.

<sup>44</sup> ח"מ שם ב

<sup>45</sup> שאם הראשון תבעה בימי הנערות ושהה יב"ח א"כ היא בוגרת ו' חדשים אין לה משני אלא ו"ח דהא אם תבעה הראשון אחר שבגרה מונין ג"כ משנעשה בוגרת ונראה אף בקטנות מהני התביעה ומונין יב"ח מיום התביעה לעשות הנישואין בימי בוגרת וע' בר"ן. ב"ש שם א

<sup>46</sup> רמב"ם הלכות תרומות פרק ו הלכה ג

<sup>47</sup> ודוקא שהשיאה אביה נשואין דאורייתא אבל אם אין לה אב והשיאה אמה ואחיה שאינן אלא נשואין דרבנן לא תאכל אלא בתרומה דרבנן כגון בתרומת חו"ל כמבואר בתו' גיטין נ"ה א' ושאר הראשונים וע' רשב"א שם שכ' דמתני' דהתם מיירי גם בתרומה דאורייתא וכשאוכלת מעצמה ומשום קמן אוכל נבלות אין ב"ד מצווין להפרישו ולדינא הכל מודים דבתרומה דרבנן אוכלת ולא בתרומה דאורייתא וכדא' יבמות פ"ט ב' למאי דקי"ל אין כח ביד חכמים לעקור דבר מה"ת בקום עשה וע' בר"י קורקוס ורדב"ז

<sup>48</sup> רדב"ז לפ"מ שפסק רבנו ברפ"י מאישות דביאה אירוסין עושה וכן מוכח בתו' קדושין י' ב' ד"ה רבינא וכ"ג משאר הראשונים שם (ע"ש בשיטה לא נודע למי) וכ"נ מסתימת רבנו כאן ודלא כהמאירי בקדושין י' ב' דאפי' אם ביאה אירוסין עושה אוכלת בתרומה דמייחד לה דוכתא וגם בודקה.

<sup>49</sup> משנה פ"ה דעדות ואם הי' חופת נדה לפ"ד הרמב"ם דחופת נדה אין קונה ע"י באבני מילואים בתשו' סי' ט"ז שהביא דעות בזה אם אוכלת בתרומה.

# הלכות הדרה היומי

## מסכת כתובות

### י. הגיע זמן ולא נישא... משום סימפון

בת ישראל לכהן גם אם הגיע י"ב חדש שצריכה להמתין לנשואין, ולא נשאה עדיין, ואפי' אם מסרה האב לשלוחי הבעל להוליכה לחופה שכבר אינה בבית אביה ג"כ אינה אוכלת בתרומה כנזכר, שחששו שמא תאכיל לשלוחי האב בדרך כיון שעדיין אינה בבית בעלה<sup>50</sup>. וי"א<sup>51</sup> שאם מסר האב לשלוחי הבעל אין לחוש לשמא תשקה לשלוחים אלא שאסור מטעם אחר שמא ימצא בה מום ויתבטל הקדושין, ולדעה זו אם קיבל עליו הבעל שאפי' אם יש בה מומים מסכים, אוכלת תרומה שאין כאן משום מום וגם לא משום שמא ימוגו לה כוס ותשקה לאחי' ואחיותי' שהרי מסרה לשלוחי הבעל.

### יא. סימפון בעבדים לינא דאי דאבראי הא קחזי ליה ואי דגזאי למלאכה קא בעי ושבסתר לא איכפת ליה

עבד או שפחה<sup>52</sup> אין בהם טענות מומין שאין מבטלין אותן ממלאכתן, והם שקראום חכמים סימפון, לפיכך אמרו המוכר עבד או שפחה לחבירו אין הלוקח יכול להחזירו לומר שהוא מקח טעות מפני שיש בו סימפון. שממה נפשך אם היה סימפון מום זה בגלוי הרי כבר ראוהו ומחל, ואם הוא אינו בגלוי כגון שיש בו שומא כלומר יבלת בבשר, בכל מקום שנמצא בבשרו אפילו בפניו<sup>53</sup>. או נשיכת הכלב או ריח הפה או החוטם וכיוצא בהם, הואיל ואינו מבטלו ממלאכתו אינו מחזירו, שאין העבדים לתשמיש המטה אלא למלאכה ומה איכפת לו בסימפון זה.

<sup>50</sup> ר"י קורקוס ממה שכתב רבנו כאן ובפ"ה ה"ז עד שתכנס לחופה ומה שלא הביא טעם דסימפון דמשנה אחרונה שם נ"ח ב' צ"ל דמפרש כפי' הרשב"א שם דלעולא גם למשנה אחרונה הטעם שמא ימוגו רק דמשנה אחרונה לא ס"ל דמייחד לה דוכתא בהגעת זמן ומדלא אייתי בקדושין ה' א' רק מילתא דעולא וכן ביבמות ס"ח א' קאמר משום דעולא משמע דהלכתא כוותי' ועי' אבני מילואים בתשו' סי' ט"ז. דרך אמונה ציון ההלכה הלכות תרומות פרק ו' ס"ק קיט

<sup>51</sup> עי' בראשונים ובמאירי ואם גם האב הלך עם שלוחי הבעל דעת רש"י בקדושין י"א א' דגם בזה לא חיישי' ומשום שהאב הוא בר דעת לא ישתה וכמש"כ שם בתו' רי"ד ובשיטה לא נודע למי והתו' שם חולקים עליו ע"ש ועי' בעה"ש סי' ע"ו סכ"ו שנסתפק בכהן שאנס בת ישראל שחייב לישאנה בכל אופן ול"ש כאן חשש סימפון אם מאכילה בתרומה באירוסין אם אין הטעם של שמא ימוגו או דלא פלוג רבנן.

<sup>52</sup> שו"ע ונו"כ חו"מ רלב י

<sup>53</sup> סמ"ע שם כא

# הלכות הדף היומי

## מסכת כתובות

אולם אם נמצא בו שחין רע או חולי המתיש כוחו או שהיה נכפה או משועמם, הרי זה מום מפני שמבטלו ממלאכתו. וכן אם נמצא בו צרעת וכיוצא בו מן הדברים המגואלים הרי זה מום, מפני שנפשו של אדם קצה מהם משום אנינות דעתם, ונמצא שאינו מתעסק לו במלאכת אכילה ושתייה.